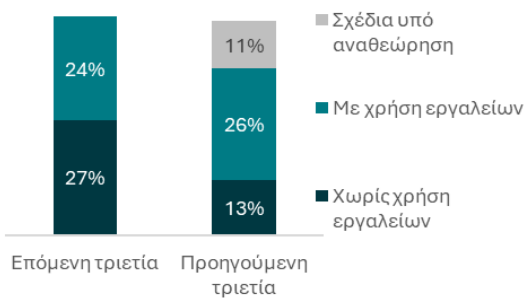

Ουσιωδώς ευεργετική η επίδραση των ευρωπαϊκών πόρων για τις ΜμΕ, παρά τις αρρυθμίες στην απορρόφησή τους

Σε ένα περιβάλλον υψηλής αβεβαιότητας σε παγκόσμια κλίμακα λόγω κλιματικών, γεωστρατηγικών και πολιτικών εξελίξεων, η επενδυτική διάθεση των επιχειρήσεων δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς η ισχύς βασικών υποθέσεων των σχεδίων τους γίνεται αμφίβολη. Σε αυτό το πλαίσιο, η [Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας](#) αξιοποίησε την τακτική έρευνά της σε 600 ΜμΕ για να ανιχνεύσει τυχόν μεταβολές στην επενδυτική συμπεριφορά του ελληνικού επιχειρείν. Παρά τα σημάδια αυξημένης αβεβαιότητας, η διάθεση για επενδύσεις δείχνει ότι παραμένει σε υγιή επίπεδα και με σημαντική ενίσχυση από τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά προγράμματα. Εμβαθύνοντας ενδεικτικά στην περίπτωση του Ταμείου Ανάκαμψης, παρατηρούμε (i) από τη μια πλευρά πρακτικές δυσκολίες όσον αφορά την άμεση αξιοποίησή του από τις ΜμΕ, αλλά (ii) από την άλλη πλευρά αποτυπώνουμε τα ευρύτερα οφέλη που καρπώνονται από την απορρόφηση των εν λόγω πόρων από την ελληνική οικονομία.

**Επιχειρήσεις με επενδυτικά σχέδια
(% τομέα ΜμΕ)**

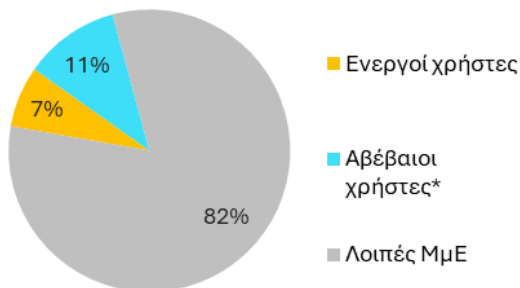
Πηγή: Έρευνα συγκυρίας ΕΤΕ

Αναλυτικότερα, σταθερή επενδυτική διάθεση επιδεικνύουν οι ελληνικές ΜμΕ για την επόμενη τριετία, με το 1/2 αυτών να δηλώνει πως σχεδιάζει επενδύσεις (ποσοστό αντίστοιχο με της προηγούμενης τριετίας). Ωστόσο, ένα 11% δηλώνει ότι έχει επηρεαστεί ουσιαστικά από τις συνθήκες αβεβαιότητας και πλέον τα επενδυτικά του σχέδια είναι σε διαδικασία αναθεώρησης.

Όσον αφορά τις επενδυτικές κατευθύνσεις για την επόμενη τριετία, προτεραιότητα δίνεται στην επέκταση παγίων, τις ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις (11-12% του τομέα), και δευτερευόντως σε επενδύσεις σχετικές με καινοτομία, εξωστρέφεια και συνεργασίες (5-7% του τομέα). Προχωρώντας

από τις κατευθύνσεις στον κεντρικό στόχο των επενδυτικών σχεδίων, διακρίνουμε μια ισόρροπη κατανομή ανάμεσα σε (i) μεγέθυνση (κυρίως για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις) και (ii) ενίσχυση αποτελεσματικότητας (κυρίως για τις μεσαίες επιχειρήσεις) είτε μέσω αύξησης παραγωγικότητας είτε μέσω μείωσης κόστους.

**Αξιοποίηση Ταμείου Ανάκαμψης
(Επόμενη τριετία, % τομέα ΜμΕ)**

*ΜμΕ χωρίς επενδυτικό σχέδιο, χωρίς σχέδιο, χρηματοδότησης ή γνώση των διαθέσιμων επενδυτικών προγραμμάτων

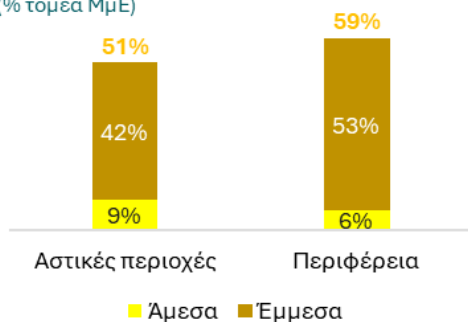
Πηγή: Έρευνα συγκυρίας ΕΤΕ

Κομβικός παραμένει ο ρόλος των διαθέσιμων χρηματοδοτικών προγραμμάτων (όπως ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης και Αναπτυξιακός), καθώς πρόθεση αξιοποίησής τους εκφράζει το 1/4 των ΜμΕ (53% όσων επενδύουν) – ποσοστό αντίστοιχο με την προηγούμενη τριετία. Εστιάζοντας ενδεικτικά στο Ταμείο Ανάκαμψης, δεδομένου ότι η συνολική απορρόφηση πόρων από την Ελλάδα είναι σχετικά υψηλή (42% των πόρων που της αναλογούν), το βασικό στοίχημα πλέον ανάγεται στην όσο πιο άμεση αξιοποίησή τους από τους τελικούς δικαιούχους (27% των πόρων προς τις τράπεζες έχει εγκριθεί και συμβασιοποιηθεί). Συγκεκριμένα, καθώς η έγκριση των δανείων είναι συνδεδεμένη με συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο, ζητούμενο αποτελεί αρχικά (i) η ταχύτερη δυνατή αδειοδότηση και στη συνέχεια (ii) μια αποτελεσματική κατασκευαστική διαδικασία με τις μικρότερες χρονοκαθυστερήσεις.

Παράλληλα, η έρευνά μας ανέδειξε ένα «σχετικό δισταγμό» των επιχειρήσεων για αιτήσεις, καθώς μόλις το 7% των ΜμΕ (1/3 αυτών με δυνητικό ενδιαφέρον) έχουν καταθέσει αίτηση για αξιοποίηση του προγράμματος. Εστιάζοντας στους παράγοντες που φρενάρουν τις επιχειρήσεις, η έλλειψη ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων αναδεικνύεται ως κυρίαρχο πρόβλημα για το 7% του τομέα - φανερώνοντας ανάγκη για καθοδήγηση και αναβάθμιση του οικονομικού εγγραμματισμού τους. Ακολουθούν δυσκολίες στη συγκέντρωση του απαιτούμενου κεφαλαίου και αναμονή για κατάλληλα προγράμματα (3% και 1% των ΜμΕ αντίστοιχα), υποδεικνύοντας ανάγκη ενημέρωσης για διαθέσιμες επιλογές.

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι ακόμα και επιχειρήσεις που δυσκολεύονται να προχωρήσουν οι ίδιες σε χρήση προγραμμάτων για τις επενδύσεις τους, αναγνωρίζουν αξία από την ευρύτερη συνεισφορά των πόρων

Οφέλη Ταμείου Ανάκαμψης*
(% τομέα ΜμΕ)

*Άμεσο όφελος: Άντληση κεφαλαίων από το ΤΑΑ για χρηματοδότηση επένδυσης (ολοκληρωμένη επένδυση ή ενεργό ενδιαφέρον).
Έμμεσο όφελος: Αύξηση αποδοτικότητας από υποδομές χρηματοδοτούμενες από το Ταμείο Ανάκαμψης ή/και αύξηση πωλήσεων από συμμετοχή σε έργα χρηματοδοτούμενα από το ΤΑΑ.
Πηγή: Έρευνα συγκυρίας ΕΤΕ

του Ταμείου Ανάκαμψης. Συγκεκριμένα, το 9% των ΜμΕ εκτιμά άμεσο όφελος (4% έχει ήδη ωφεληθεί και ένα επιπλέον 5% αναμένει να ωφεληθεί από τους εν λόγω πόρους στο άμεσο μέλλον). Ωστόσο, εξαιρετικής σημασίας είναι το γεγονός ότι ένα επιπλέον 45% του τομέα εκτιμά ότι θα έχει δευτερογενείς ωφέλειες. Αυτές αφορούν είτε i) αυξημένες πωλήσεις λόγω συνεργειών από έργα ή επενδύσεις χρηματοδοτούμενες από το Ταμείο, είτε ii) αυξημένη αποδοτικότητα εξαιτίας νέων υποδομών που υλοποιούνται μέσω του Ταμείου. Σημειώνεται ότι τα οφέλη των χρηματοδοτικών προγραμμάτων φαίνεται να διαχέονται σε εντονότερο βαθμό σε επιχειρήσεις της περιφέρειας, όπου 62% των ΜμΕ δηλώνουν συνολικά θετικές επιδράσεις (έναντι 50-55% σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη), συμβάλλοντας έτσι στην ισόρροπη κατανομή της οικονομικής ανάπτυξης.

Η μελέτη μπορεί να ανευρεθεί στην ιστοσελίδα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, στην ενότητα Οικονομικές Μελέτες και Αναλύσεις (Κατηγορία Ελληνική Επιχειρηματικότητα): <https://www.nbg.gr/el/omilos/meletes-oikonomikes-analuseis/reports/rf-2024h1>

Αθήνα, 10 Ιουλίου 2024